

RIGSPOLITIET

POLITI

Dansk politis situation i forhold til Europol

Rapport 2024

Indhold

1. Indledning	2
2. Dansk politis samarbejde med Europol	3
2.1 Europols bestyrelse	3
2.2 Forbindelsesofficerer	3
2.3 European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats	4
2.4 High Value Targets og Operational Task Forces	7
2.5 OTF EMMA og OTF LIMIT	7
3. Databaser og applikationer	9
3.1 SIENA	9
3.2 Europol Information System	10
3.3 Europol Analysis System og Analysis Projects	11
3.4 NCMEC	13
3.5 On-the-spot support	14
3.6 Querying Europol System	15
3.7 PERCI	16
4. Ændring af Europol-forordningen	17
4.1 Behandling af personoplysninger til støtte for en strafferetlig efterforskning	17
4.2 Adgang til data i Europols analysedatabaser	18
5. Økonomiske konsekvenser	19
6. Afslutning	20

1. Indledning

Den Europæiske Unions Agentur for Retshåndhævelsessamarbejde – Europol – hjælper nationale retshåndhævende myndigheder med at bekæmpe terrorisme og international kriminalitet. Formålet er således at støtte og styrke medlemslandenes samarbejde om forebyggelse og bekæmpelse af grov kriminalitet, der berører to eller flere medlemslande, terrorisme samt kriminalitet, der berører fælles interesser, som er omfattet af EU-samarbejdet.

Danmark var tidligere fulgyldigt medlem af Europol, men ved Europol-forordningens ikrafttrædelse den 1. maj 2017 blev retsgrundlaget for Europol ændret, og som følge af det danske retsforbehold måtte Danmark derfor udtræde som medlemsland af Europol.

Den daværende regering indgik den 29. april 2017 en aftale med Europol om operativt og strategisk samarbejde (Europol-aftalen). Europol-aftalen er udmøntet i en administrativ samarbejdsaftale, der fastsætter de nærmere tekniske og praktiske rammer for samarbejdet mellem Europol og dansk politi.

Derved betragtes Danmark nu som såkaldt tredjeland i forhold til samarbejdet med Europol. En række andre lande uden for EU har også samarbejdsaftaler med Europol. Danmark er det eneste EU-medlemsland, som samarbejder med Europol på baggrund af en samarbejdsaftale.

Europol-aftalen svarer ikke til et medlemskab af Europol, men Rigspolitiet vurderede i forbindelse med Europol-aftalens indgåelse, at aftalen på en række væsentlige punkter er operativt tilfredsstillende for dansk politi, og at aftalen på kort sigt sikrer dansk politi en tilfredsstillende adgang til Europols databaser. Det gælder bl.a. Europol Information System (EIS), hvor Europol skal stille ansatte til rådighed på 24/7-basis med henblik på at håndtere anmodninger fra Danmark. Derudover sikrer aftalen navnlig, at Danmark har et nationalt kontaktpunkt til Europol, ligesom Danmark har et forbindelsesofficerskontor i Europols hovedkvarter i Haag i Nederlandene.

Denne rapport giver et overblik over de centrale elementer, som det europæiske politisamarbejde i regi af Europol består af, med et særligt fokus på Danmarks situation i forhold til mulighederne for at deltage i samarbejdet.

2. Dansk politis samarbejde med Europol

2.1 Europols bestyrelse

Europols bestyrelse (Management Board) har det overordnede styringsansvar for agenturet og vedtager Europols arbejdsprogrammer og budgetter samt følger implementeringen af agenturets opgaver. Bestyrelsen består af repræsentanter for hvert Europol-medlemsland samt en repræsentant for Kommissionen.

Dansk politi deltager i medfør af Europol-aftalen som observatør ved møderne. Der kan dog være særlige dagsordenspunkter, som er forbeholdt medlemmer af Europol. De øvrige tredjelande, der har operationelle samarbejdsaftaler med Europol, deltager ikke i bestyrelsesmøderne eller møder i undergrupper til bestyrelsen, medmindre de er særligt inviteret.

Rigspolitiet deltager som udgangspunkt i samtlige møder i Europols bestyrelse, møder i undergrupper til bestyrelsen samt møder for lederne af de nationale Europol-enheder, de såkaldte Heads of Europol National Units (HENU).

Det er Rigspolitiets erfaring, at Danmark i praksis har begrænset indflydelse på de beslutninger, der træffes i Europol, hvilket bl.a. kan skyldes Danmarks observatørstatus i Europols bestyrelse. Danmarks deltagelse i bestyrelsesmøderne og møder i undergrupper hertil giver dog Danmark indsigt i relevante forhold og drøftelser i regi af Europol, ligesom Danmark har mulighed for at fremføre synspunkter og stille spørgsmål på visse møder.

2.2 Forbindelsesofficerer

Alle medlemslande og tredjelande, der har indgået en operationel aftale med Europol, kan udstationere forbindelsesofficerer til Europols hovedsæde i Haag. Dansk politi har bemandet et forbindelsesofficerkontor i hovedkvarteret¹. Kontoret ligger "dør om dør" med andre landes tilsvarende kontorer, hvilket blandt andet muliggør hurtig og smidig bilateral kontakt. Forbindelsesofficererne er således fysisk placeret i Europols hovedkvarter, men er ikke en del af organisationen Europol og er derfor undergivet national ret.

De danske forbindelsesofficerers daglige samarbejde med Europol og de øvrige landes forbindelsesofficerer er godt og konstruktivt, og Europol-samarbejdet har i denne sammenhæng stor operationel betydning for Danmark.

Hvordan kan forbindelsesofficererne hjælpe dansk politi?

I en efterforskning af en sag om personfarlig kriminalitet var der kommet oplysninger om, at et køretøj, der havde tilhørt en nu tiltalt dansk mand, var solgt og registreret til en borger i Slovakiet. På den baggrund anmodede dansk politi om en hastende beslaglæggelse af køretøjet i Slovakiet, hvilket var muligt via bilateral kontakt mellem de danske og slovakiske forbindelsesofficerer i Europol. Inden for få timer var køretøjet lokaliseret og beslaglagt i Slovakiet. Køretøjet er efterfølgende overført til Danmark til brug for

¹ Forbindelsesofficerkontoret i Europols hovedkvarter omtales som den nationale desk.

Det følger af den nationale strategi for cyber- og informationssikkerhed fra december 2021, at der skal opbygges et aktivt cyberforsvar, der bl.a. skal sætte myndighederne i stand til at forstyrre, vildlede eller standse en modstanders cyberoperationer mod Danmark, og at dette bl.a. indebærer, at der udsendes en forbindelsesofficer til Europols Joint Cyber Action Task Force (J-CAT).

Nationalt Cyber Crime Center (NC3) i National enhed for Særlig Kriminalitet (NSK) har siden den 1. september 2022 udstationeret en forbindelsesofficer til den danske desk med den primære opgave at indgå i samarbejdet i J-CAT under Europols Cyber Crime Centre (EC3). EC3 leverer operationel, strategisk og analytisk støtte til medlemslandenes efterforskninger og er bl.a. vært og facilitator for indsatsen i J-CAT vedrørende bekæmpelsen af cyberkriminalitet.

J-CAT udgør et stående operationelt team af cyber-forbindelsesofficerer fra medlemslande og en række lande uden for EU med understøttelse af EC3-ansatte. Forbindelsesofficererne er alle placeret i Europols hovedkvarter. Når en sag om cyberkriminalitet, herunder online seksuelt misbrug af børn, viser sig at være aktuel i flere lande, kan J-CAT understøtte opstarten af en fælles europæisk efterforskning for dermed at bidrage til en hurtigere og mere effektiv efterforskning og opklaring. Det er Rigspolitiets vurdering, at den viden og læring, der opnås ved at være medlem af dette samarbejde, også gavner udviklingen af nationale koncepter og indsatser.

I medfør af Europol-aftalen benytter Danmark sig desuden af muligheden for at sekundere nationale eksperter (SNE'er) til Europol. Disse eksperter arbejder for Europol, men bistår samtidig Danmark med blandt andet søgninger og opdateringer i Europol Information Systemet (EIS), idet Danmark ikke længere har direkte adgang til EIS. Aktuelt har Danmark sekunderet tre SNE'er til Europol, hvoraf to er placeret i Europols hovedkvarter, og en er placeret i Politiorådet i Rigspolitiet.

2.3 European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats

European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT) er et EU-instrument til struktureret, tværfagligt samarbejde om bekæmpelse af organiseret og grov international kriminalitet. Det drives af EU-medlemslandene og støttes af EU's institutioner, organer og agenturer i overensstemmelse med deres respektive mandater.

EMPACT-prioriteter 2022+

Kriminelle højriskonetværk
 Cyberangreb
 Menneskehandel
 Seksuel udnyttelse af børn
 Smugling af migranter
 Narkotikahandel
 Svig, økonomisk og finansiel kriminalitet
 Organiseret formuekriminalitet
 Miljøkriminalitet
 Ulovlig handel med skydevåben

EMPACT-prioriteterne fastlægges hvert fjerde år via en rådskonklusion. De nuværende prioriteter beror på rådskonklusion af 26. maj 2021 og dækker perioden 2022-2025. Samarbejdet om EMPACT-prioriteterne udmøntes via en eller flere operationelle handlingsplaner, der udarbejdes inden for hver prioritet. I den nuværende periode sker udmøntningen via 15 operationelle handlingsplaner, der indeholder forskellige aktiviteter.

Ofte iværksættes såkaldte aktionsdage, hvor landene, herunder Danmark, kan gå sammen om koordinerede aktiviteter som f.eks. målrettede fysiske kontroller. Det kan også være analyse- eller uddannelsesaktiviteter, som skal højne deltagernes vidensniveau og styrke samarbejdet inden for den givne kriminalitetstype. Herudover kan der også være fokus på fælles forebyggelsesaktiviteter. Det kan f.eks. omfatte oplysningsaktiviteter i forhold til offentligheden eller polititilstedeværelse på eksempelvis sociale medier med henblik på at forhindre kriminalitet.

Den danske deltagelse i EMPACT er overordnet forankret i Rigspolitiet, som inddrager de politikredse, herunder NSK, samt andre myndigheder mv., herunder eksempelvis Toldstyrelsen, som måtte være relevante i forhold til de aktiviteter, der er indarbejdet i de operationelle handlingsplaner.

Dansk politi og øvrige myndigheder, herunder blandt andet Fødevarestyrelsen og Toldstyrelsen, har i 2023 samlet set deltaget i aktiviteter inden for alle 15 operationelle handlingsplaner. Det gælder for eksempel deltagelse i aktionsdage, hvor de enkelte deltagere foretager bilateral udveksling af oplysninger om specifikke grupperinger eller i målrettede fysiske kontroller. Resultaterne af de gennemførte aktiviteter indberettes til det medlemsland, der leder aktiviteten, samt Europol med henblik på et samlet europæisk overblik over indsatser og resultater.

Fra 2024 vil de operationelle handlingsplaner dække en 2-årig periode, dvs. til og med 2025. På nuværende tidspunkt er danske myndigheder tilmeldt aktiviteter i samtlige operationelle handlingsplaner for den kommende periode.

Det er medlemslandene, der driver dette samarbejde, mens Europol understøtter samarbejdet via EMPACT Support Team, herunder med analysekapacitet, ligesom den primære finansiering af aktiviteter under EMPACT sker via Europolis budget. Herudover kan Europol og andre agenturer – eksempelvis Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogning (Frontex) – deltage i udmøntningen af de operationelle handlingsplaner under EMPACT-prioriteterne.

Som følge af Danmarks status som tredjeland i Europol kan Danmark ikke selvstændigt ansøge om finansiering fra de midler, der er afsat i Europols budget til operationelle aktiviteter under EMPACT. Danmark kan imidlertid – i de tilfælde hvor dansk politi eller andre danske myndigheder deltager i operationelle aktiviteter under EMPACT – modtage finansiering via ansøgning fra et andet medlemsland med henblik på dækning af udgifter, som danske myndigheder måtte afholde i forbindelse hermed. Sådanne udgifter vil f.eks. kunne omfatte udgifter til operationelt udstyr, oversættelse af dokumenter, deltagelse i møder mv. Danmark har i 2023 i et begrænset omfang fået tilsagn om dækning af udgifter via disse midler.

Rigspolitiet vurderer, at deltagelse i operationelle aktiviteter under EMPACT bidrager positivt til både de nationale og internationale indsatser inden for de relevante kriminalitetsområder, ligesom aktiviteterne navnlig styrker netværket og informationsudvekslingen mellem de deltagende myndigheder.

Udvalgte EMPACT-aktionsdage

Syd- og Sønderjyllands Politi deltog i maj 2023 i EMPACT aktionsdage under navnet "Trident" i regi af EMPACT-prioriteten "Organiseret berigelseskriminalitet" (OPC). Aktionsdagene havde fokus på omrejsende kriminelle grupperinger og bilateral *real-time* udveksling af oplysninger vedrørende disse grupperinger. Som følge af informationsudvekslingen kunne Syd- og Sønderjyllands Politi foretage anholdelse af tre litauiske statsborgere, der kunne sættes i forbindelse med et indbrud i Norge, hvor der var stjålet 277 mountainbikes fra en importør, ligesom Syd- og Sønderjyllands Politi foretog målrettet kontrol og beslaglæggelse af de stjalne mountainbikes. De anholdte er efterfølgende udleveret til strafforfølgning i Norge. De anholdte var en del af et organiseret litauisk netværk, der er aktive inden for berigelseskriminalitet, herunder primært tyveri af og fra lastbiler og sættevogne. De anholdte havde falske fragtpapirer svarende til lasten, der endnu ikke var efterlyst i Norge. Det var således alene på baggrund af det tætte samarbejde mellem dansk og norsk politi via Trident, at tyveriet blev opklaret. I løbet af aktionsdagene var dansk politi involveret i en række forespørgsler på personer og køretøjer, der har eller formodes at have relation til omrejsende kriminelle grupperinger. Disse data kan understøtte danske og udenlandske myndigheders fremadrettede arbejde med indsatsen mod omrejsende kriminelle grupperinger.

I maj 2023 deltog en række danske politikredse i aktionsdage under EMPACT-prioriteten "menneskehandel". Denne aktion – under navnet "Global Chain" – havde fokus på bekæmpelse af menneskehandel til seksuel udnyttelse og tvungen kriminalitet, og den blev koordineret i et samarbejde mellem de deltagende medlemslande, Europol, Interpol og Frontex. Der blev gennemført målrettede kontroller på udvalgte lokaliteter i de deltagende medlemslande. Syd- og Sønderjyllands Politi forestod koordineringen af den danske deltagelse, der omfattede kontroller af blandt andet en række massageklinikker og byggepladser i ti politikredse. Ud over politiet deltog Skattestyrelsen, Arbejdstilsynet og Center Mod Menneskehandel i aktionen. I Danmark ledte aktionen ikke til straffesager, men på tværs af Europa ledte den bl.a. til anholdelse af 212 mistænkte, identifikation af 1.426 potentielle ofre for forskellige former for udnyttelse og iværksættelse af adskillige nye efterforskninger.

2.4 High Value Targets og Operational Task Forces

I sommeren 2017 lancerede Europol et nyt koncept til måludpegning og bekæmpelse af såkaldte High Value Targets (HVT).

Konceptet indebærer, at medlemslandene kan fremsætte forslag til HVT², som Europol herefter understøtter udvælgelsen af på baggrund af forskellige kriterier, der fremgår af en fastlagt procedure. Eksempler på kriterier kan f.eks. være evnen og viljen til at beskadige private eller offentlige interesser, adgang til ekspertise, adgang til økonomiske ressourcer samt evnen og viljen til at bruge vold eller korruption.

Hvad er High Value Targets?

HVT er organiserede kriminelle personer, der udgør en stor kriminalitetstrussel for to eller flere EU-medlemslande, og som begår kriminalitet, der er omfattet af Europols mandat

Når medlemslandene sammen med Europol har udpeget personer som HVT, bliver³ disse genstand for en såkaldt Operational Task Force (OTF). Formålet med en OTF er at gennemføre målrettede efterretnings- og efterforskningsaktiviteter mod den/de udvalgte HVT. De deltagende medlemslande samt Europol allokere hver især personale til en OTF. Enhver information, der behandles med henblik på at understøtte en OTF, skal finde sted inden for et eksisterende analyseprojekt. For en beskrivelse af Europols analyseprojekter henvises til afsnit 3.

Danmark kan – på lige fod med Europols medlemslande – deltage i processen vedrørende udpegning af HVT og etablering af en OTF. Dansk politi kan sende personale til støtte for efterforskningsaktiviteterne. Danmark kan dog ikke selvstændigt ansøge om finansiering af udgifter, der er forbundet med dansk deltagelse i forbindelse med en OTF, men vil kunne koble sig på en ansøgning, der er indgivet af et Europol-medlemsland⁴.

2.5 OTF EMMA og OTF LIMIT

Dansk politi har gennem længere tid deltaget i blandt andet de operationelle task forces vedrørende nedtagning af krypterede netværk, som primært har været benyttet af medlemmer af kriminelle organiserede netværk (OTF EMMA og OTF LIMIT).

For så vidt angår OTF EMMA har dansk politi ved sin deltagelse fået adgang til store mængder data sikret fra den krypterede kommunikationsplatform Encrochat. På samme vis har Danmarks deltagelse i OTF LIMIT betydet, at dansk politi også her har fået adgang til store mængder data – denne gang fra den krypterede kommunikationsplatform SKY ECC, der ligesom Encrochat primært blev benyttet af organiserede kriminelle.

Dansk politis deltagelse i OTF EMMA og OTF LIMIT har medført, at materiale fra de krypterede platforme indgår i en række afsluttede og verserende efterforskninger i

² Rigspolitiet har tidligere i redegørelser om dansk politis situation i forhold til Europol til Folketinget gengivet definitionen, således at HVT skal udgøre en stor kriminalitetstrussel for to eller flere *Europol*-medlemslande. Der stilles rettelig krav om, at HVT skal udgøre en stor kriminalitetstrussel for to eller flere *EU*-medlemslande.

³ Der har i tidligere redegørelser stået, at HVT "kan blive" genstand for en OTF.

⁴ I tidligere redegørelser har det været oplyst, at Danmark alene kan deltage som observatør i forbindelse med beslutning om udvælgelse af HVT samt etablering af en OTF. Det har ligeledes været oplyst, at Danmark ville skulle inviteres til at deltage i en OTF efter forudgående godkendelse fra de involverede medlemslande.

Danmark vedrørende alvorlig kriminalitet. Der er ligeledes afsagt domme i flere store sager, hvor Encrochat eller SKY ECC-data er indgået som bevis i sagen.

3. Databaser og applikationer

3.1 SIENA

Secure Information Exchange Network Application (SIENA) er en krypteret kommunikationsplatform, hvor medlemslande og tredjelande med en operationel aftale med Europol kan kommunikere bilateralt og med Europol. SIENA kan også anvendes til at sende bidrag til Europols databaser samt til anmodning om søgning i samme.

Danske myndigheders kommunikation i Europol-regi foregår således primært via SIENA. SIENA bruges til at udveksle oplysninger af operationel karakter i sager, som bl.a. omhandler efterretning og efterforskning inden for mandatområderne, og som foregår på tværs af grænserne inden for EU og tredjelande med operationelle aftaler med Europol.

SIENA benyttes aktuelt af Rigspolitiet, NSK, herunder den danske desk i Europol, samt af de enheder mv. i politiet, hvis opgavevaretagelse forudsætter adgang til at kommunikere og udveksle oplysninger via en krypteret kommunikationskanal. Det drejer sig om passagerlisteoplysningsenheden (PNR-enheden) i Københavns Politi, udlændingekontrolafdelingerne i Syd- og Sønderjyllands Politi og Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi samt Midt- og Vestsjællands Politi i forbindelse med kredsenes deltagelse i EMPACT-samarbejdet.

SIENA anvendes også af politiets udstationerede forbindelsesofficerer i Ankara, Bangkok og Tirana. Desuden anvendes SIENA af Politiets Efterretningstjeneste (PET) til kommunikation med andre "counter-terrorism"-enheder. Endvidere stiller Europol SIENA-netværket til rådighed for ATLAS-samarbejdet, som er et samarbejde mellem særlige indsatsstyrker i krisesituationer.

Europa-Parlamentet og Rådet vedtog den 10. maj 2023 et direktiv om udveksling af oplysninger mellem EU-medlemslandenes⁵ retshåndhævende myndigheder (datadelingsdirektivet)⁶. Direktivet har til formål at styrke informationsudveksling mellem medlemslandene via såkaldte "Single Points of Contact" (SPOC's), der er de nationale politimyndigheders 24-7 kontaktpunkter for udveksling af kommunikation via Interpol og Europol samt via SIRENE, der vedrører indberetninger til Schengeninformationssystemet (SIS). Direktivet er omfattet af retsforbeholdet, men er en videreudvikling af Schengensamarbejdet, hvorfor Danmark har mulighed for at tilslutte sig direktivet via den såkaldte schengenteknikalitet. Danmark har den 9. november 2023 meddelt Kommissionen og Rådet, at Danmark vil gennemføre direktivet i dansk ret, hvorefter direktivet er bindende for og finder anvendelse i Danmark.

Implementeringen af direktivet om udveksling af oplysninger mellem medlemslandenes retshåndhævende myndigheder vil medføre, at SIENA med enkelte undtagelser fremover skal benyttes ved kommunikation mellem de enkelte medlemslandes SPOC. Formålet er

⁵ Samt de Schengen-associerede lande.

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2023/977 af 10. maj 2023 om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder og om ophævelse af Rådets rammeafgørelse 2006/960/RIA

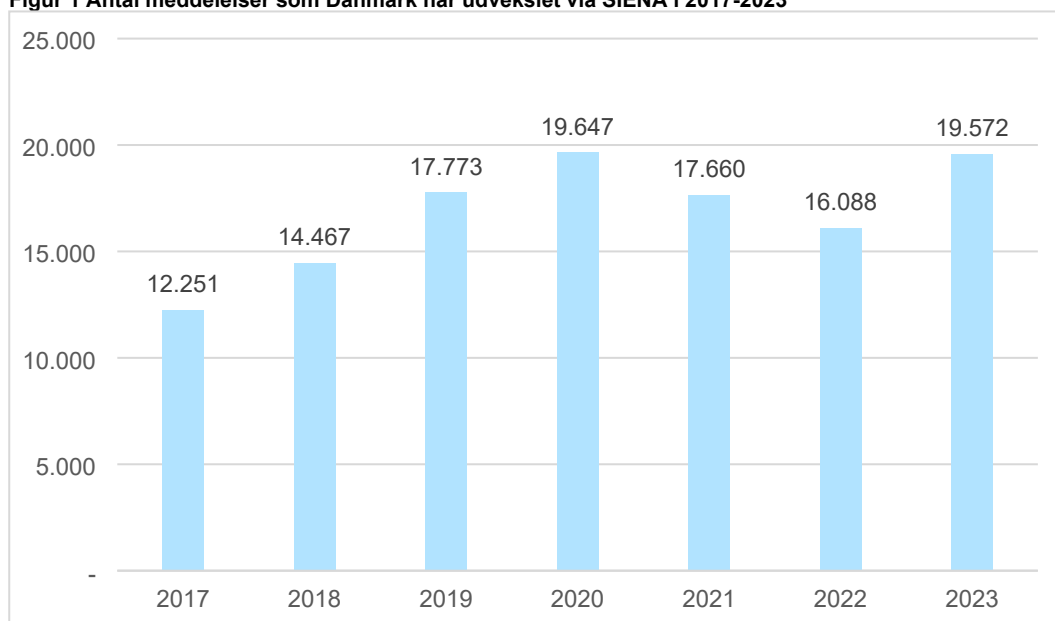
at dæmme op for antallet af forskellige kommunikationskanaler, som anvendes af EU-medlemslandene, for derigennem at sikre en mere effektiv udveksling af oplysninger. Direktivet skal tillige sikre, at medlemslandenes kompetente retshåndhævende myndigheder, der kan være involveret i udveksling af oplysninger i henhold til direktivet, har adgang til og mulighed for at benytte SIENA.

Direktivet fastsætter også visse standarder for landenes sagsstyringssystem i de respektive SPOC, herunder at modtagne SIENA meddelelser kan registreres direkte i sagsstyringssystemet, ligesom udgående meddelelser skal kunne sendes fra sagsstyringssystemet.

Det er Rigspolitiets vurdering, at gennemførelsen af direktivet gør det påkrævet at afklare behovet for, at SIENA i videre omfang udrulles til de danske retshåndhævende myndigheder.

Nedenstående figur viser antallet af meddelelser, som Danmark har udvekslet via SIENA i perioden 2017 til 2023. Det er Rigspolitiets vurdering, at antallet af meddelelser vil blive væsentligt højere, når datadelingsdirektivet er implementeret i Danmark.

Figur 1 Antal meddelelser som Danmark har udvekslet via SIENA i 2017-2023

Note: I statistikken indgår både sendte og modtagne meddelelser. Statistikkerne indeholder ikke de meddelelser, der måtte være udvekslet i den del af SIENA, der angår terrorbekæmpelse.

3.2 Europol Information System

Europol Information System (EIS) er Europols centrale informations- og efterretningsdatabase, som indeholder indberetninger om navnlig personer, kriminelle organisationer, lovovertrædelser og visse objekter (f.eks. køretøjer). EIS adskiller sig fra Europols øvrige databaser ved, at medlemslande selv opdaterer data og foretager søgning i databasen. Tredjelande med operationelle samarbejdsaftaler, herunder Danmark, har ikke direkte adgang til EIS. Søgninger samt opdateringer i Danmarks tilfælde foretages

derfor i første række af de dansktalende, sekunderede nationale eksperter (SNE'er), som er ansat i Europol, og alternativt af andre ansatte i Europol.

I praksis er det i sagens natur mere tidskrævende for dansk politi at skulle anmode Europol om at foretage sådanne opslag i EIS, som politiet indtil den 1. november 2017 selv havde mulighed for at foretage.

Dansk politi kan således ikke med samme smidighed som politiet i de øvrige medlemslande foretage opslag i EIS som led i det patruljerende politis opgavevaretagelse. Dette indebærer bl.a., at den særlige ordning efter Europol-aftalen i forhold til dansk politis adgang til søgning i EIS i visse tilfælde vil kunne forsinke og vanskeliggøre f.eks. grænsekontrolarbejdet. Rigspolitiet er imidlertid ikke bekendt med, at en sådan forsinkelse har haft betydning for udfaldet af konkrete sager eller efterforskninger. Det er Rigspolitiets vurdering, at ordningen generelt er operativt tilfredsstillende, men at den ikke kan sidestilles med egen national søgeadgang.

Antal søgninger i EIS foretaget på vegne af Danmark fra 2021 til 2023

2021	2022	2023
112.901	75.987	78.033

Som et eksempel på brugen af EIS-data kan nævnes dansk politis monitorering af omrejsende kriminelle, hvor Rigspolitiet løbende fremsender modtagne relevante EIS-hits til Udlændinge Kontrolafdeling Vest (UKA Vest) i Syd- og Sønderjyllands Politi.

Den manglende direkte søgeadgang indebærer desuden begrænsninger i form af, at dansk politi ikke får adgang til applikationen QUEST⁷, der er omtalt senere i rapporten, ligesom dansk politis analyseplatform POL-INTEL, der understøtter sammenstillingen af data fra en række af dansk politis kildesystemer, herunder internationale systemer såsom Schengeninformationssystemet (SIS) – som en konsekvens af Danmarks status – ikke har en integration til EIS.

Det var i forbindelse med implementeringen af POL-INTEL oprindeligt forudsat, at analyseplatformen skulle have en direkte integration til EIS med henblik på at understøtte politiets evne til at skabe et samlet efterretningsbillede til brug for navnlig bekæmpelsen af grænseoverskridende kriminalitet.

3.3 Europol Analysis System og Analysis Projects

Europols Analysis System (EAS) er et andet af Europols centrale systemer. I det væsentligste er EAS en platform, der indeholder Europols store databaser kaldet Serious Organised Crime (SOC) og Counter Terrorism (CT). Disse to databaser indeholder Europols analyseprojekter (AP).

Et analyseprojekt er en platform, hvor der kan udføres operationelle analyser til støtte for efterforskninger eller efterretningsaktiviteter mod specifikke mål. Aktuelt er der 25 analyseprojekter i Europol målrettet blandt andet menneskesmugling, cyberkriminalitet, organiserede kriminelle grupperinger og narkotikakriminalitet.

⁷ Querying Europol System (QUEST) er en webbaseret applikation, der tillader medlemslandenes politimyndigheder at foretage søgninger i EIS gennem egne nationale IT-systemer.

I medfør af Europol-aftalen bliver danske myndigheder via Rigspolitiet inviteret til at deltage i analyseprojekter. Pr. 1. januar 2024 deltager danske myndigheder i samtlige 25 verserende analyseprojekter.

EAS indeholder alle de operationelle data samt analyseværktøjer, der gør Europols analytikere og specialister i stand til at levere analytiske produkter til medlemslandene inden for gældende rammer for fortrolighed og databeskyttelse.

Det primære formål med databaserne er at understøtte de analyseaktiviteter, der finder sted i de respektive analyseprojekter i Europol med henblik på at bekæmpe organiseret kriminalitet og andre former for alvorlig kriminalitet, samt at monitorere den organiserede og alvorlige kriminalitet i Europa på strategisk og operationelt niveau.

Medlemslandene og tredjelande med en operationel aftale bidrager til databaserne (SOC og CT) gennem indberetninger til Europol via SIENA. Danske myndigheder bidrager til databaserne på lige fod med Europols medlemslande. På baggrund af indberetningerne leverer Europol analyser til de involverede medlemslande samt tredjelande med en operationel aftale. På baggrund af sådanne analyser kan der initieres operationelle møder med henblik på at koordinere indsatser mod et fælles mål, ligesom analyserne kan medvirke til, at medlemslandene deler viden om bestemte kriminelle personer eller organisationer.

For så vidt angår Europols videregivelse af oplysninger fra SOC og CT til tredjelande, herunder Danmark, kræver videregivelsen som det klare udgangspunkt samtykke fra det medlemsland, der har indberettet oplysningerne til Europol. Foreligger der ikke et samtykke, følger det af Danmarks samarbejdsaftale med Europol, at hvis det er absolut nødvendigt for at afværge en overhængende livsfare, skal Europol videregive oplysninger vedrørende Danmark til Danmark. I det tilfælde skal Europol samtidig orientere det medlemsland, der har leveret oplysningerne til Europol, om videregivelsen og begrunde sin analyse af situationen.

Et samtykke kan være generelt og givet på forhånd, men hvis det ikke er tilfældet, skal Europol fra gang til gang kontakte det indberettende medlemsland med henblik på enten at indhente medlemslandets samtykke til videregivelse af oplysningerne til tredjelandet eller med opfordring om, at medlemslandet selv deler oplysningerne bilateralt. Europol udleverer – af fortrolighedshensyn – ikke oplysninger om, hvilke medlemslande der har meddelt et generelt samtykke, men det er Rigspolitiets opfattelse, at de fleste medlemslande har givet et sådant samtykke til at videregive oplysninger til Danmark.

Hvis et medlemsland ikke har meddelt et generelt samtykke, kan der forekomme en øget svartid for Danmark i forhold til svartiden for Europol-medlemslande. Hvis data fra Danmark udløser et hit i forbindelse med koblingen til et medlemslands oplysninger i SOC og CT, skal Europol således have det pågældende medlemslands konkrete tilladelse til at dele oplysningerne med Danmark. Dette kan enten medføre forsinkelser eller i nogle tilfælde manglende svar.

Oplysninger, som Europol har modtaget fra Danmark, kan videregives af Europol til Europol-medlemslandene. Europols videregivelse af oplysninger, der er modtaget fra Danmark til øvrige tredjelande, kan kun ske efter forudgående, konkret tilladelse.

Det er alene Europols medarbejdere, der har direkte adgang til databaserne. Den reviderede Europol-forordning, jf. afsnit 4, indfører imidlertid en ordning om, at Europol – med henblik på fælles operationel analyse i konkrete efterforskninger – kan gøre visse data direkte tilgængelig for udvalgte medlemslande.

Det bemærkes, at EAS fremadrettet vil skulle understøtte søgeadgange til oplysninger om organiseret kriminalitet, der er indberettet til operationelle analyser som led i udrulningen af QUEST+, der udgør en videreudvikling af applikationen QUEST, jf. nærmere nedenfor.

Under den nuværende ramme for analyseprojekter bliver alle Europols medlemslande inviteret til at deltage i et analyseprojekt på det tidspunkt, hvor projektet etableres. Herudover kan EU-agenturer, tredjelande og internationale organisationer inviteres til at blive associeret til et analyseprojekt, hvis formålet med projektet er relevant for dem, eller hvis data, der behandles i projektet, vedrører dem, og hvis de deltagende medlemslande giver samtykke til deltagelse. Private aktører kan ikke deltage i et analyseprojekt.

Det har generelt både operativ og strategisk værdi for dansk politi at deltage i operative analyseprojekter.

3.4 NCMEC

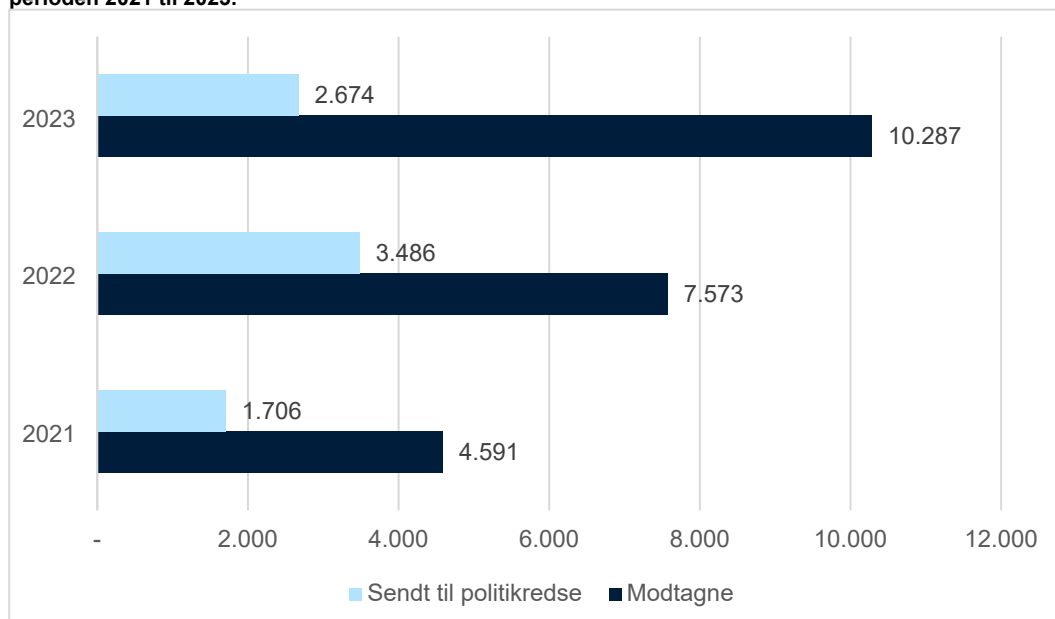
Europol er europæisk kontaktpunkt i forhold til amerikanske rapporter fra National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC), der videreformidles af Department of Homeland Security på baggrund af indberetninger til NCMEC. Rapporterne, der bl.a. beror på modtagne oplysninger fra udbydere af sociale medier og andre tjenester på internettet, angår mistanke om seksuel udnyttelse af mindreårige og deling af seksuelt billedmateriale af personer under 18 år. Det bemærkes, at NCMEC ikke forholder sig til, hvorvidt indholdet i rapporterne er strafbart efter en given national lovgivning.

De modtagne rapporter indgår i Europols analysesystem EAS og videreformidles herfra til de relevante medlemslande og tredjelande med henblik på undersøgelse af, om der er grundlag for at iværksætte nationale efterforskninger vedrørende seksuelt misbrug af børn. I flere tilfælde har NCMEC-rapporterne været nøglen til afdækning af forhold vedrørende seksuelt misbrug af børn.

Nedenstående figur viser antal NCMEC-rapporter og sager, der er modtaget i NSK og videreformidlet til politikredsene i perioden 2021 til 2023.

Figur 2 Antal NCMEC-rapporter og sager, der er modtaget i NSK og videreformidlet til politikredsene i perioden 2021 til 2023.

Note: Data for 2021 er opdateret, idet NSK primo 2024 har oplyst, at der er en fejl i deres hidtidige opgørelse for dette år. Antal modtagne rapporter fra NCMEC i 2021 er således rettet fra 4.640 til 4.591, mens antal sager, der er sendt til politikredsene i 2021 er rettet fra 1.363 til 1.706.

3.5 On-the-spot support

En af Europols primære opgaver er at levere specialiseret operationel og teknisk støtte til de kompetente retshåndhævende myndigheder i medlemslandene. Dette kan bl.a. faciliteres gennem udsendelse af Europols analytikere og specialister på stedet (såkaldt "on-the-spot support").

Gennem de seneste år har antallet og typerne af on-the-spot support udviklet sig markant. En af de mest anvendte former for denne støtte er såkaldte mobile kontorer, hvor Europol-ansatte opererer direkte fra lokationen i det medlemsland, hvor operationen finder sted. Via internetopkobling eller mobilt bredbånd kan Europols ansatte – under den konkrete operation – tilgå egne databaser og analyseredskaber samt kommunikationsplatformen SIENA.

Gennem on-the-spot support kan Europol bl.a. bidrage til udarbejdelse af efterforskningsoplæg med visuel analyse og sammenkædning af gerningsmandsprofiler, køretøjer, rejseruter, medgerningsmænd og gerningsmønstre mv. Europol kan desuden bidrage med udtræk og undersøgelse af data fra mobile enheder, såsom smartphones, tablets o.l., samt indhentning af data fra computere eller servere, billeddannelse fra computere, telefonoplåsning mv. Danmark kan benytte sig af "on the spot-support".

Europol har senest i november 2023 bistået dansk politi med on-the-spot support i forbindelse med en drabssag i København, hvor Europol udlånte en analytiker til støtte for efterforskningen.

3.6 Querying Europol System

Querying Europol System (QUEST) er en webbaseret applikation, der tillader medlemslandenes politimyndigheder at foretage søgninger i EIS gennem egne nationale IT-systemer.

QUEST giver en udvidet dataadgang for medlemslande, idet oplysninger fra EIS via applikationen kan tilgås af det operative personale via nationale søgeplatforme. Denne mulighed stilles ikke til rådighed for Danmark som følge af, at Danmark efter Europol-aftalen ikke har direkte adgang til oplysninger i EIS. Det har den betydning, at dansk politi i modsætning til medlemslande, der har implementeret QUEST, ikke i forbindelse med f.eks. kontrol af et udenlandsk køretøj eller en udenlandsk person kan foretage direkte opslag i EIS via QUEST for at fastslå, om køretøjet eller personen er registreret med en relation til kriminalitet i andre lande.

Dette kan bl.a. have betydning for det patruljerende politis opgavevaretagelse i relation til udlændinge- og kriminalitetskontrol, herunder i forbindelse med grænsekontrol og indsatsen over for udenlandske personer med relation til bandemiljøet. I stedet vil politiet skulle henvende sig til en SNE i Ejby eller – uden for normal arbejdstid – Rigspolitiet med henblik på at få oplysninger om eventuel registrering i EIS.

Det er Rigspolitiets opfattelse, at det er praktisk uhåndterbart for det patruljerende politi at foretage systematiske opslag i EIS via Rigspolitiet i forbindelse med den daglige opgavevaretagelse, og at anmodninger om opslag via Rigspolitiet derfor begrænses. Rigspolitiet registrerer ikke, hvor lang tid behandlingen af konkrete henvendelser vedrørende opslag og registrering af oplysninger i Europols databaser tager, ligesom Rigspolitiet ikke registrerer, hvor stor en del af henvendelserne der falder uden for almindelig arbejdstid. Der er dog tale om meget få anmodninger uden for almindelig arbejdstid.

QUEST er pr. 1. januar 2024 implementeret i 13 medlemslandes nationale systemer. Herudover arbejder enkelte medlemslande aktuelt på at blive tilkøbet, mens en række lande har tilkendegivet interesse i at implementere QUEST i nationale systemer. Statistik fra Europol viser, at 86 pct. af de opkoblede medlemslandes søgninger i EIS i 2022 er foretaget via QUEST.

QUEST skal på sigt ligeledes søge i operationelle analysedata fra EAS på hit/no hit basis (QUEST+). Søgninger i EAS via QUEST+ vil kunne give oplysninger dels om, hvorvidt der findes data om den søgte person eller genstand i EAS, dels om metadata, der knytter sig til dataene, der er indberettet. En søgning giver ikke adgang til selve indholdet af de pågældende indberetninger i databasen. Yderligere oplysninger skal i givet fald rekvireres efterfølgende, f.eks. gennem anmodning til det indberettende medlemsland via SIENA.

QUEST+-integrationsfasen blev indledt i andet kvartal af 2022 og involverer bl.a. de deltagende medlemslandes tests af applikationen samt konsultation af Den Europæiske Tilsynsførende for Databeskyttelse (EDPS). EDPS har afsluttet sin konsultation med et positivt resultat, og QUEST+ kan derfor gå i drift, når øvrige forudsætninger er på plads.

Ligesom QUEST stilles QUEST+ ikke til rådighed for Danmark, som derfor ikke har mulighed for at blive tildelt adgang til at foretage hit/no-hit søgninger i EAS. Det er Rigspolitiets vurdering, at den kommende hit/no-hit adgang til data i EAS vil kunne have operationel værdi for dansk politi som efterretningsværktøj, da QUEST+ søgninger vil kunne afdække, hvorvidt Europol har tilgængelige oplysninger i EAS. Det er Rigspolitiets vurdering, at manglende adgang vil stille Danmark ringere end Europols medlemslande som led i bekæmpelsen af alvorlig organiseret kriminalitet.

3.7 PERCI

Europol understøtter medlemslandenes udmøntning af påbud i medfør af TCO-forordningen⁸ om fjernelse eller deaktivering af terrorrelateret online indhold.

Til brug herfor har Europol udviklet kommunikationsplatformen PERCI (Plateforme Européenne de Retraits des Contenus illégaux sur Internet), der kan benyttes af medlemslandene til fremsendelse af påbud til hostingtjenesteydere om nedtagelse eller deaktivering af terrorrelateret online indhold i medfør af TCO-forordningen. PERCI kan også benyttes til indberetninger om terrorrelateret online indhold med henblik på hostingtjenesteydernes frivillige nedtagelse af indholdet.

Danmark har adgang til PERCI, og Rigspolitiet er nationalt kontaktpunkt for PERCI, der blev sat i drift primo juli 2023.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/784 om håndtering af udbredelsen af terrorrelateret indhold online.

4. Ændring af Europol-forordningen

Den 28. juni 2022 trådte Europa-Parlamentets og Rådets forordning 2022/991 af 8. juni 2022 om ændring af Europol-forordningen i kraft.

Forordningen har til formål at styrke Europols mandat til bedre at understøtte Europols medlemslande i bekæmpelsen af alvorlig og organiseret kriminalitet og terrorisme og at håndtere nye sikkerhedstrusler.

Forordningen indeholder bl.a. nedenstående ændringer, der påvirker dansk politis situation i forhold til Europol.

Det bemærkes, at Kommissionen den 28. november 2023 har fremsat forslag til forordning om styrkelse af politisamarbejdet om migrantsmugling og menneskehandel og om ændring af Europol-forordningen. Forslaget behandles ikke nærmere i nærværende rapport, da det endnu ikke er færdigbehandlet og vedtaget. Der henvises til Justitsministeriets grund- og nærhedsnotat af 14. februar 2024 (bilag 140) for en nærmere gennemgang af forslaget.

4.1 Behandling af personoplysninger til støtte for en strafferetlig efterforskning

Den ændrede forordning indfører en udvidelse i Europols adgang til at behandle personoplysninger som led i Europols understøttelse af Europol-medlemslandenes konkrete strafferetlige efterforskninger.

Hvis det er nødvendigt for at støtte en igangværende konkret strafferetlig efterforskning, der er omfattet af Europols målsætninger, må Europol – i en række nærmere angivne tilfælde – behandle oplysninger om enkeltpersoner, som ikke vedrører de kategorier af registrerede personer, der er opført i forordningens bilag II (mistænkte, dømte, vidner, ofre mv.). Der kan således være tale om enkeltpersoner, der ikke nødvendigvis har forbindelse til den igangværende konkrete strafferetlige efterforskning.

Dette vil navnlig være relevant, når Europol-medlemslandene – som led i en igangværende konkret strafferetlig efterforskning – behandler store og komplekse datasæt, hvor identifikation af de personer, der måtte falde ind under kategorierne i bilag II først kan fastslås, når den relevante information er udtrukket og analyseret af Europol.

De nye regler finder anvendelse, hvis Europol vurderer, at det ikke er muligt at understøtte den strafferetlige efterforskning uden at behandle sådanne personoplysninger.

Som tredjeland kan ovennævnte efterforskningsoplysninger fra Danmark alene behandles af Europol, hvis det sker med henblik på en operationel analyse, der bidrager til den konkrete strafferetlige efterforskning i et eller flere Europol-medlemslande, og som Europol støtter. Europol kan således ikke behandle sådanne oplysninger efter anmodning fra Danmark med henblik på at bidrage til en strafferetlig efterforskning i Danmark.

Rigspolitiet vurderer, at det vil have operationel stor nytteværdi, hvis Europol som led i en igangværende strafferetlig efterforskning i Danmark kunne understøtte dansk politi med at behandle store og komplekse datasæt, der indeholder personoplysninger, som ikke er kategoriserede. Det vil eksempelvis være relevant i sager vedrørende økonomisk kriminalitet, hvor sagerne ofte er komplekse og involverer store datasæt, der kan omfatte enkeltpersoner, som ikke nødvendigvis har en forbindelse til den konkrete strafferetlige efterforskning.

4.2 Adgang til data i Europols analysedatabaser

Som led i Europol-medlemslandenes samarbejde i efterforskninger inden for grænseoverskridende kriminalitet stiller Europol værktøjer til rådighed til støtte for Europol-medlemslandene, navnlig gennem udveksling af oplysninger. For at styrke dette samarbejde i konkrete strafferetlige efterforskninger i forbindelse med fælles operationelle analyser indfører forordningen en udvidelse i Europol-medlemslandenes adgang til oplysninger under betegnelsen Joint Operational Analysis Case (JOAC). Det drejer sig om oplysninger, som Europol opbevarer i EAS, der er beskrevet i afsnit 3.

Fremadrettet vil Europol-medlemslandene inden for rammerne af operationelle analyseprojekter kunne beslutte, at Europol kan gøre visse oplysninger direkte tilgængelige for andre udvalgte Europol-medlemslande med henblik på fælles operationel analyse, når der er tale om konkrete efterforskninger. JOAC vil også give mulighed for, at deltagende medlemslande direkte kan tilgå oplysninger, der indgår i en JOAC analyse.

Danmarks adgang til oplysninger i EAS ændres ikke med forordningen. Det vil sige, at Danmark er afskåret fra en direkte adgang til oplysninger, som et Europol-medlemsland har meddelt Europol med henblik på en fælles operationel analyse i konkrete efterforskninger i regi af JOAC konceptet. Rigspolitiet følger udviklingen og implementeringen af konceptet vedrørende JOAC, herunder via deltagelse i underarbejdsgrupper til Europols bestyrelse.

5. Økonomiske konsekvenser

Der er på nuværende tidspunkt ansat tre dansktalende sekunderede nationale eksperter til håndteringen af anmodninger fra dansk politi og videregivelse af danske oplysninger til – samt indhentning af oplysninger fra – Europols databaser.

I medfør af Europol-aftalen påhviler det som udgangspunkt Danmark at afholde alle omkostninger forbundet med de nationale eksperters ansættelser. Omkostningerne forbundet med ansættelse af de tre nationale eksperter udgjorde i 2023 knap 3,1 mio. kr.

Danmark bidrog forud for 1. maj 2017 til finansieringen af Europol via Danmarks bidrag til EU-budgettet. Danmark er efter Europol-aftalens artikel 22 tilsvarende forpligtet til at bidrage direkte til Europols budget med et årligt beløb, som svarer til Danmarks procentandel af EU-medlemslandenes samlede bruttonationalindkomster (BNI). I 2023 udgjorde Danmarks bidrag til Europol 35,1 mio. kr.

6. Afslutning

Det er Rigspolitiets vurdering, at samarbejdet med Europol har operationel stor værdi for dansk politi, og at samarbejdet med Europol fungerer godt inden for den ramme, som Europol-aftalen giver.

Det danske forbindelsesofficerkontor i Europol oplever et godt dagligt samarbejde med såvel medlemslandes som andre tredjelands forbindelsesofficerkontorer, ligesom almindelig søgning i – og danske bidrag til – EIS går smidigt og uproblematisk via de dansktalende SNE'er, om end søgeprocessen er mere tidskrævende som følge af den manglende direkte adgang til EIS.

Ikke desto mindre er det Rigspolitiets vurdering, at Danmarks udtrædelse af Europol generelt har operationelle konsekvenser for dansk politi, ligesom grundlaget for dansk politis kriminalitetsbekæmpelse i tiltagende omfang bliver udfordret i takt med, at der sker en øget EU-regulering på det retshåndhævende område, som Danmark står udenfor. Det bidrager til at placere dansk politi i en mere sårbar position i det internationale politisamarbejde.

Europol har gennem de seneste år bevæget sig fra at understøtte medlemslandene på et strategisk plan til i højere grad at have fokus på operationel understøttelse af medlemslandenes konkrete efterforskninger. Tempoet i udviklingen af den organiserede kriminalitet, dens stigende kompleksitet og den øgede digitalisering indebærer, at Europol kontinuerligt udvikler nye værktøjer og tiltag til bedst muligt at understøtte medlemslandene, hvilket tydeliggøres ved ændringen af Europol-forordningen.

I takt hermed kan der også komme flere redskaber i værktøjskassen, som dansk politi ikke får adgang til i samme omfang som Europol-medlemslandene. Dette gælder også andet politisamarbejde end det, der er omfattet af Europol-forordningen. Som følge af retsforbeholdet deltager Danmark bl.a. ikke i ECRIS-TCN, som er et samarbejde, hvor medlemslandene kan udveksle oplysninger om tredjelandsstatsborgere, der har fået en straffedom i en medlemsstat. Derudover står Danmark – som følge af retsforbeholdet – til at forlade Prüm-samarbejdet, der understøtter medlemsstaternes muligheder for at foretage automatiske søgninger i bl.a. hinandens DNA- og fingeraftryksdatabaser, hvis det ikke efter vedtagelsen af EU-Kommissionens forslag om Prüm II lykkes at få en aftale om fortsat dansk deltagelse. Derudover kan nævnes EU-Kommissionens forslag om forordning om indsamling og videregivelse af forhåndsinformation om passagerer (API) med henblik på at forebygge, opdage, efterforske og retsforfølge terrorhandlinger og grov kriminalitet. Hvis forslaget vedtages, vil Danmark ikke være en del af samarbejdet.

Parallelt hermed har EU-Domstolen og Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (EMD) afsagt domme, der – som følge af krænkelse af enten EU's Charter om grundlæggende rettigheder eller Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – i et vist omfang indskrænker politiets brug af visse bevismidler. Det gælder eksempelvis teledata. Denne løbende udvikling i retspraksis er med til at understrege vigtigheden af et stærkt internationalt politisamarbejde, herunder i regi af Europol, hvor der kan findes fælles

løsninger og tilgange til de problemstillinger, som politiet på europæisk plan løbende stilles overfor.

Det er Rigspolitiets vurdering, at den ændrede Europol-forordning på enkelte punkter stiller Danmark ringere rent operativt end Europol's medlemslande. Det gør sig blandt andet gældende i forhold til Danmarks manglende mulighed for at få understøttelse fra Europol til at behandle visse store og komplekse datasæt som led i Europol's understøttelse af medlemslandenes konkrete strafferetlige efterforskninger.

Det er endvidere Rigspolitiets vurdering, at den manglende danske adgang til søgeredskabet QUEST – og på sigt QUEST+ – indebærer en væsentlig begrænsning af dansk politis muligheder for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet sammenlignet med politiet i Europol-medlemslandene, idet dansk politi ikke ved søgninger via egne systemer vil kunne konstatere, hvorvidt Europol har tilgængelige oplysninger af interesse for en efterforskning og/eller kontrol.

Det er i den sammenhæng også Rigspolitiets vurdering, at en integration af EIS-data i POL-INTEL vil forøge den operative værdi af efterforskningsværktøjet, da sammenstillingen af EIS-data med politiets data i de nationale kildesystemer ville kunne bidrage til opklaringen af grænseoverskridende kriminalitet.

Endelig vurderer Rigspolitiet, at dansk politi med fordel kunne udnytte mulighederne for finansiering af efterforskningsmæssige eller operationelle tiltag via det budget, der er øremærket hertil under EMPACT, hvis Danmark var sidestillet med Europol-medlemslandene på dette område.

